EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 28.1.2009
COM(2008) 869 galīgā redakcija

2008/0252 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Kopš 2005. gada darbojas atjaunināta Lisabonas stratēģija, kuras pamatā ir trīs gadu pārvaldības cikls ar integrētu pamatnostādņu kopumu, kuras aptver ekonomikas, sociālo un vides dimensiju.

Pamatojoties uz integrētajām pamatnostādnēm, kuras 2008. gadā[1] pieņēma kā daļu no otrā trīs gadu cikla atjauninātajā Lisabonas stratēģijā un kuras būs spēkā līdz 2010. gadam, dalībvalstis izstrādāja valsts reformu programmas (VRP), kurās izklāstīta to stratēģija izaugsmei un nodarbinātībai. Komisijas novērtējums par valsts reformu programmās iekļauto nodarbinātības mērķu īstenojumu ir ietverts Kopīgā nodarbinātības ziņojuma projektā un priekšlikumā par ieteikumiem atsevišķām valstīm, ko Komisija pieņēma saskaņā ar EK līguma 128. panta 1. punktu.

Novērtējums liecina par to, ka dalībvalstīs norit strukturālās reformas un ka tādēļ ES ir samazinājies bezdarbs un pieaugusi nodarbinātība 2007. gadā. Taču 2008. gada otrajā pusē sakarā ar krīzi finanšu, banku un kredītu nozarē ir būtiski mainījušās ekonomiskās perspektīvas. Saskaņā ar prognozēm 2009. gadam nodarbinātības izaugsme Eiropas Savienībā palēnināsies vai pat būs negatīva, un pieaugs bezdarbs.

Nodarbinātības pamatnostādnes ir pamats, ar kuru nosaka dalībvalstu un Eiropas Savienības politikas vadlīnijas un vispārējos mērķus. Dalībvalstis saskaņā ar šīm pamatnostādnēm var īstenot savas īpašās vajadzības, kuras var atšķirties dažādās dalībvalstīs un kuras var mainīties atkarībā no ekonomikas cikla. Tādējādi pamatnostādnēs noteiktās vidējā termiņa prioritātes vēl joprojām ir spēkā:

– iesaistīt nodarbinātībā un nodarbināt vairāk cilvēku, paaugstināt darbaspēka piedāvājumu un modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas;

– uzlabot darba ņēmēju un uzņēmumu pielāgošanās spējas;

– palielināt ieguldījumu cilvēkkapitālā, nodrošinot labāku izglītību un prasmes.

Saskaņā ar Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu[2] pašreizējā ekonomikas un finanšu krīzē ir jārīkojas nekavējoties, tajā pašā laikā turpinot īstenot strukturālo reformu rīcības plānu un vidēja un ilgtermiņa mērķus. Nekavējoties ir jārīkojas divās prioritārās politikas jomās: ar elastdrošības palīdzību jāuzlabo nodarbināmība, tostarp neaizsargātākajai sabiedrības daļai, un jāuzlabo prasmju līmenis un to atbilsme darba tirgus vajadzībām. Šo mērķu īstenošanas stratēģija ir ietverta pašreizējās Nodarbinātības pamatnostādnēs.

– Elastdrošība ir integrēta politikas pieeja ar mērķi uzlabot darbinieku un uzņēmumu pielāgošanās spēju un nodrošināt to, ka ES var izmantot globalizācijas sniegtās priekšrocības. Daži elastdrošības aspekti ir vēl jo būtiskāki īstermiņā: pastiprināt aktivizēšanas shēmas, jo īpaši zemas kvalifikācijas darbiniekiem; palielināt subsīdijas nodarbinātībai un nodrošināt īstermiņa apmācību neaizsargātām darbinieku grupām un tiem, kuri ir visvairāk pakļauti ilgstoša bezdarba riskam; nodrošināt apmācību/pārkvalificēšanās iespējas un jaunas prasmes darbam mazāk skartajās nozarēs; piemērota sociālā aizsardzība, kas garantē ienākumu drošību, stimulus nodarbinātībai un pirktspējas saglabāšanu; saskaņoti darba līgumi, lai mazinātu segmentāciju un vienlaicīgi izvairītos no vilinājuma izstrādāt "elastīgus" līgumus. Tajā pašā laikā pašreizējos

[1] Padomes 2008. gada 15. jūlija Lēmums Nr. 2008/618/EK par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 198, 26.7.2008., 47.-54. lpp.).

[2] COM(2008) 800.

ekonomikas apstākļos ir būtisks arī sociālais dialogs, kas ir obligāts priekšnoteikums, lai elastdrošības politika būtu izdevusies.

– Plaša prasmju uzlabošana visos kvalifikācijas līmeņos būs būtiska, lai pārvarētu grūtības, ko rada demogrāfiskās un tehnoloģiskās pārmaiņas, un lai varētu izmantot priekšrocības, ko sniegs pāreja uz zemu oglekļa emisiju ekonomiku, kā arī, lai krīzes gadījumā ES atkal varētu rast augšupejas iespējas. Īstermiņā sakarā ar nodarbinātības perspektīvu pasliktināšanos ir arī ļoti svarīgi uzlabot darbinieku prasmju atbilsmi pieejamajām darbavietām. Bezdarbniekiem un tostarp neaizsargātām grupām ir jānodrošina prasmes, kas tiek prasītas pašreizējā darba tirgū. Šajā sakarā ir ļoti svarīgi jau iepriekš paredzēt turpmāko prasmju pieprasījumu, jo īpaši nolūkā sagatavot pozitīvas pārmaiņas. Valsts nodarbinātības dienestiem, sociālajiem partneriem un universitātēm ir liela nozīme gan turpmākā prasmju pieprasījuma prognozēšanā, gan, uzlabojot prasmju atbilsmi un nodrošinot to, ka iedzīvotājiem ir darba tirgū nepieciešamās prasmes. Šā mērķa īstenošanā palīdzēs iniciatīva "Jaunas iemaņas jaunām darbavietām"[3].

– Šajā nolūkā ir jāstiprina saikne starp Nodarbinātības pamatnostādnēm un Eiropas Sociālo fondu (ESF). No ESF var finansēt dalībvalstu pieņemtos tūlītējos pasākumus elastdrošības un prasmju jomā, tostarp arī mērķtiecīgu atbalstu neaizsargātākajām grupām, lai risinātu ekonomiskās krīzes radītās problēmas. Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds arī turpmāk palīdzēs dalībvalstīm atbalstīt atlaistos darbiniekus un palīdzēs saglabāt darbavietas kvalificētajiem darbiniekiem, kuri nepieciešami ekonomikas atveseļošanas posmā.

Ņemot vērā pašreizējo krīzi, vispārējie mērķi un prioritātes, kas ietvertas pašreizējās Nodarbinātības pamatnostādnēs, paliek spēkā tāpat kā politikas stratēģijas un reformu programma. Ievērojot 128. panta 2. punktu, to derīgums 2009. gadam ir jāapstiprina ar Padomes lēmumu, ko pieņem, konsultējoties ar Eiropas Parlamentu, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, Reģionu komiteju un Nodarbinātības komiteju.

[3] COM(2008)XXX.

2008/0252 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 128. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu[4],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu[5],

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[6],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[7],

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Ar atjaunināto Lisabonas stratēģiju 2005. gadā uzsvars ir likts uz izaugsmi un nodarbinātību. Eiropas Nodarbinātības stratēģijas Nodarbinātības pamatnostādnes un Ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes ir pieņemtas kā integrēta pakete, kā rezultātā Eiropas Nodarbinātības stratēģijai ir galvenā nozīme Lisabonas stratēģijas nodarbinātības un darba tirgus mērķu īstenošanā.

(2) Pārbaudot dalībvalstu reformu programmas, kas iekļautas Kopīgā nodarbinātības ziņojuma projektā, kļūst skaidrs, ka dalībvalstīm arī turpmāk jāpievēršas šādām prioritārām jomām: iesaistīt nodarbinātībā un nodarbināt vairāk cilvēku; palielināt darbaspēka piedāvājumu un modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas; uzlabot darba ņēmēju un uzņēmumu pielāgošanās spējas; un palielināt ieguldījumu cilvēkkapitālā, nodrošinot labāku izglītību un prasmes.

(3) Ņemot vērā pašreizējo ekonomikas krīzi, pamatnostādnes kalpos par instrumentu, lai risinātu neatliekamos jautājumus saistībā ar pieaugošo bezdarbu un sociālo atstumtību. Tūlītējie politikas pasākumi ietver integrētu elastdrošības politiku, lai atvieglotu iesaistīšanos darba tirgū, bezdarbniekiem nodrošinātu pieejamās darbavietas un uzlabotu prasmes.

(4) Saskaņā ar Komisijas veikto valsts reformu programmu pārbaudi, uzsvars jāliek uz efektīvu un savlaicīgu īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot mērķiem un kritērijiem, par kuriem panākta vienošanās, un sociālo partneru iesaistei.

(5) Nodarbinātības pamatnostādnes, kas pieņemtas 2008. gadā, ir spēkā trīs gadus, bet laikposmā līdz 2010. gada beigām to atjaunināšanas iespējām ir jābūt stingri ierobežotām.

---

4 OV C …, …, …. lpp.
5 OV C …, …, …. lpp.
6 OV C …, …, …. lpp.
7 OV C …, …, …. lpp.

(6) Dalībvalstīm, īstenojot Nodarbinātības pamatnostādnes, jāapsver iespēja izmantot Eiropas Sociālo fondu.

(7) Ņemot vērā pamatnostādņu paketes integrēto raksturu, dalībvalstīm pilnībā jāīsteno Ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes, kas izklāstītas pielikumā Padomes 2008. gada 15. jūlija lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm[8], *paliek spēkā 2009. gadā, un dalībvalstis tās ņem vērā savā nodarbinātības politikā*.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

[8] Padomes 2008. gada 15. jūlija Lēmums Nr. 2008/618/EK par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (OV L 198, 26.7.2008., 47.-54. lpp.).